

N:o 3.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.

Expedition:
Kammakaregatan 50, n. b.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 1 Februari 1895.

Pris:
Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre.

Annonspris:
10 öre petitraden (15 öre utl.)

15. Årg.

Raoul Koczalski.

Underbarn har man sedan Mozarts tid haft nog af, sällan ha de likväl utvecklats till dugtiga konstnärer, som vid mogen ålder kunnat hålla hvad de i ungdomen lofvade. Vanligen betraktar man underbarn med misstroende, och intresset för dem är oftast flyktigt och öfvergående. Annorlunda förhåller det sig med den tio-årige pianisten och komponisten Raoul Koczalski, som nu för första gången låter höra sig i vårt land efter sanskyldiga triumfer utomlands under ett par år. Raoul Koczalski är visserligen ett underbarn, men ingalunda af den sorten, ty han presterar i sanning någonting högst märkvärdigt. Med rätta imponerar gossens utomordentliga tekniska färdighet på publiken, men denna talang är förenad med en liflig musikalisk känsla, som är förvånansvärd. Den lille polacken spelar stycken af Chopin, Liszt, ja af Sebastian Bach, med en uppfattning och en teknisk säkerhet, som af mången virtuos knappt kan öfverträffas.

»Den unge gossens spel är fenomenalt», säger kritiken i Hamburg efter hans konserterande der förra året, »det är nästan ofattligt hur en gosse af hans ålder kan spela ett stycke sådant som Chopins G-moll-ballad med dess blommande känsloromantik, inläg-

gande deruti ett så ljuft svärmeri, ett så vemodigt, skönt, poesimättadt uttryck. All konst ligger i uttrycket, ty endast den är en sann konstnär, som förmår att åt uttrycket förläna den rätta känslan. Raoul Koczalski eger denna förmåga i förvånansvärd fullhet. Sedan Liszts dagar har man ej sett ett sådant pianistiskt under som denne gosse. I sina egna kompositioner, en gavotte, ett preludium, en mazurka och en polonaise m. m.,

visar han en till stora förhoppningar berättigande talang. Vi hafva genomsett hans båda band pianomusik och orkesterpartituret till hans symfoniska legend om »Kung Boleslaus den djerfve och biskop Stanislaus den helige»; det är en originel begåfning, som framträder ur dessa verk. Allting är enkelt samt helt naturligt tänkt och utfördt. Den lille knubbiga, ljushåriga Raoul bär i sitt väsende barnslighetens tju-ning; det är sällsynt musikaliska ögon

med hvilka gossen blickar in i världen, ögon, hvilka medan han spelar än drömmande blicka ut i rymden, liksom öppnade sig der ett fantastiskt härligt sagorike, fullt af ousäglig skönhet, än nedsänka sig och följa de raska fingrarna, hvilka med ovanlig själfull känsla glida öfver klaviaturen.»

Raoul Koczalski är född i Warschau den 3 januari 1885. Första undervisningen i pianospel erhöill han af modern, en förträfflig pianospelerska och elev af konservatoriet i Warschau. Raoul var två år gammal, då han började tumla om med sina små fingrar på pianotangenterna. Under sitt tredje lefnadsår fick han följa med fadern, doktor Alexander Koczalski, f. d. prokurator i Warschau, på teatern, der man gaf Gounods »Faust». Hemkommen sprang Raoul till pianot och sökte med underbar säkerhet till- samman de toner, som utgjorde melodien i valsarian. Nu började han

Raoul Koczalski.

få regelmässiga lektioner af sin mor. Den lille musikeleven var tre och ett halft år när han för professor Gadowski vid konservatoriet genomgick de etyder af Czerny, Bertini och Cramer, hvilka lämpade sig för spännvidden och styrkan hos de små händerna. Redan i sitt fjärde år medverkade han vid en välgörenhetskonsert, naturligtvis med stort uppseende, och så bar det af på en konsertresa till Ryssland. Vår »Tummeliten» bland pianister trängde fram ända till Perm och Jekaterinburg, till Kaukasus och Kaspiska hafvet, öfverallt vinnande god framgång. I slutet af september finna vi den unge pianisten, redan då titulerad »hofpianist hos H. M. Schahen af Persien», i Berlin, der han gaf en konsert i Hôtel de Romes salong, och uppträdde med ingenting mindre än Mendelssohns D-moll-konsert jemte Romans af Rubinstein, Vals och Mazurka af Chopin m. m. Att döma efter en notis härom i »Signale» väckte han emellertid då ej synnerligen stort uppseende. Efter denna konserttur begaf sig dr Koczalski med sin familj till Lemberg, der Raoul fick till lärare Liszts utmärkte elev Louis Mareck, som sörjde för hans vidare utbildning till det stadium han nu hunnit. Våra dagliga tidningar ha i storartade annonser från flere af Tysklands förrämsta städer anfördt omdömen om den unge konstnären, hvilka äro högst lofordande.

Märkligt nog är hvad en hans biograf i N. M. Z. förra året har att förmåla om den unge musikerns kompositioner och studier, och vi kunna ej neka oss att införa detta, då det gäller ett konstnärsgry, som kanske kommer att utvecklas till en storhet inom musikverlden.

»Framför oss», säger biografen, »ligger första bandet af hans pianostycken, hvaribland en *Gavotte*, en *Nocturne* och en *Valse triste* genom en viss originalitet, genom korrekt tonsats och melodiskt innehåll främst må nämnas. Hvad han komponerat har tillkommit utan främmande hjälp och vittnar om en frisk musikalisk fantasi, särdeles framträdande i den nämnda gavotten. Till hans senaste kompositioner hör den symfoniska legenden i tre delar om Boleslav den djerfve och Stanislaus den helige, hvari särdeles en marsch i andra delen är rätt anslående. Konflikten mellan dessa båda män utspelades 1074 och intresserade den lille polacken så mycket, att han beslöt komponera en symfonisk dikt öfver densamma. Första delen af densamma intresserar ovilkorligen; än finner man en melodi i Mozarts stil, än en tilltalande sats i folkton, åtföljd af en recitativisk mellansats, hos hvilken förekommer i basen ett kanonisk uppreparande af ett vackert motiv.

Om förspelet till Raouls opera »Hagar» har man trott att en mognad komponist hjälpt honom med instru-

mentationen, men vid åhörandet af detta orkesterverk, som Raoul sjelf dirigerade på sin tredje konsert i Stuttgart förra året, kunde man öfvertyga sig att denna uvertyr var komponerad af en musikaliskt begåfvad gosse, som ännu ej är förtrogen med raffinerad klangverkan i nutidens stil. Stor förkärlek synes den lille Koczalski i detta förspel hysa för harpan, som han än låter ljuda tillsammans med kontrabasarne, än med blåsinstrumenten. Andra delen i hans symfoni visar redan ett försteg framför denna uvertyr i afseende på kantilenan, hvilken håller sig fri från alldaglighet och emellanåt frapperar genom en anslående figurering, som ger oss bevis på, att Raoul redan kastat en blick inuti kontrapunktens hemligheter.

Af den lille komponistens pianostycken föreligga två band, hvaraf det första innehåller *Gavotte*, *Mazurka*, *Nocturne*, *Valse triste* och *Rhapsodie polonaise*, det andra *Valse fantastique*, *Preludio* och två *Mazurkor*. Af dessa synes oss gavotten bäst. Hvarje stycke är två å tre sidor och af enkel konstruktion utan någon synnerligt utpreglad originalitet, efter hvad vi kunna finna vid genomgåendet af desamma. Om den »Symfoniska legenden» kan sägas detsamma, att döma efter pianoarrangementet. Denna, komponerad förra året, bär opusnumret 53! Ganska långt kommet för en tioåring, men så finner man också hvarje pianostycke i första bandet ha sitt eget opusnumr (43—47). Mer än Raouls tonsättningsförsök lär man kunna beundra hans stora bekantskap med musiklitteraturen. Beethovens alla symfonier, konserter och sonater känner han till likasom Bachs fugor och suite; likaså är han hemmastadd med klaverkompositioner af Mozart, Schumann, Schubert, Weber, Mendelssohn, Moszkowski, Liszt och Chopin, hvilken senares lärjunge Carl Mikuli i Lemberg varit Raouls siste lärare. Äfven Händels alla oratorier äro bekanta för den unge tonsättaren, som lär ega dem allesammans. Richard Wagners musikdramer känner han väl till, af hvilka »Tannhäuser» och »Lohengrin» mest behaga honom, men han kan ock i fråga om t. ex. »Götterdämmerung» skynda till pianot och spela några af de vackraste bitarne i denna opera. Af det hundratal operor han lärt känna, sätter han mest värde på »Fidelio». Beethoven och Chopin äro hans förrämsta älsklingskomponister; i sanning ingen dålig smak!

Hur allvarsamt Raoul tager komponerandet bevisas deraf, att han för sin opera »Hagar» studerat fornhebreiska sånger för att träffa den rätta tids- och lokalfärgen i tonsättningen. Musiken tränger ej heller åt sidan den vetgirige gossens litterära studier; särdeles intresserar honom historien.

Då schahen af Persien hörde Raoul Koczalski i Spaa utnämnde han den

unge konsertgifvaren till sin hofpianist, en värdighet så mycket behagligare, som dermed är förenad en årsinkomst af 3,000 francs. Sultanen i Turkiet upphöjde den unge pianisten till ridhare af sin Medjidijje-orden och förlånade honom dessutom en medalj. Raoul har för sina 18 ordnar knappt mera rum på sitt bröst. Men han har också gifvit öfver 740 konserter i Ryssland, Rumänien, Tyskland, Österrike, Frankrike, England etc. och dessa ha inbringat honom en million mark. Det säges att den unge musikern nästa år skall upphöra med konserterandet och börja med fullt allvar studera sin konst. För hans framtid som konstnär vore välbetänkt om denna plan realiserades.

Från Anton Rubinsteins börjande konstnärsbana.

(Forts. och slut.)

Jag tog in på ett hotell. Till en början kom jag icke ihåg att jag hade några bekanta i Petersburg och satt der så ensam på hotellet, som om jag befunnit mig i en öde skog. Tidigt följande morgon kom en person och tilltalade mig:

»Var god och visa ert pass.»

»Pass? Jag har inte något pass.»

»Huru? Inte något pass? Då kan ni inte få stanna här. Var god och se er om efter annat logis.»

Ja, der stod jag nu vackert. Lyckligtvis erinrade jag mig en barndomslekkamrat till mig, en musiker vid namn Charles Lewy, som bodde i Petersburg, och honom skyndade jag mig att uppsöka. Ändtligen hade jag lyckats få reda på hans bostad vid Graftski-Pereulok. »Så och så förhåller det sig, min vän, man jagar bort mig från hotellet och begär att få se ett pass, som jag icke eger.» — »Stanna öfver natten hos mig och låt oss öfverlägga om hvad som kan vara att göra,» ljöd svaret.

Men följande morgon kom äfven här portvakten upp och begärde att få se mitt pass.

»Dra åt skogen», sade jag. »Jag skall minsann gå till öfverpolismästaren.»

General Galachow var på den tiden öfverpolismästare i hufvudstaden. Då jag infann mig hos honom och meddelade en af tjänstemännen i mottagningsrummet, att jag kom från utlandet utan pass, som man jemt begärde att få se, betraktade han mig med stor häpnad. Han bad mig vänta. Slutligen kom Galachow, och tjänstemännen rapporterade att en »viss Rubinstein hade kommit från utlandet utan pass. Här står han sjelf».

»Huru? Hvad för något?» brusade Galachow upp. »Tag genast reda på

hvar han bor, i hvilket hus, hos hvem, huru han vågade — straff...»

»Hvad skall det tjena till att göra så mycket väsen för ett pass», tänkte jag. »General Lwow, grefvarne Stroganoff och Wielhorski och flera andra känna mig, och till dem skall jag gå.»

När jag kom till grefve Matthias Wielhorski och klagade min nöd för honom, blef han mycket lång i ansigtet. Man får icke glömma att detta tilldrog sig år 1849. »Saken är mycket allvarsam», sade grefven, »jag skall skriva till Galachow, att jag känner er, och under tiden är det bäst att ni med omgående skrifer till er mor och ber att hon skaffar er ett pass.»

Brevet till min mor afgick, och der- efter lemnade jag Wielhorskis bref till öfverpolismästaren.

Galachow läste brevet.

»Det der brevet tjenar ju ingenting till! Huru kan han våga att komma hit utan pass? Inom två veckor skall han ha skaffat sig ett pass, begriper han?»

»Hvartill denna häftighet, min bäste?» tänkte jag. »Det finns ju dem, som äro ännu högre än du.» Jag begaf mig nu till generalguvernören Schulgin. Men knappt hade jag öppnat munnen, förrän hans excellens skrek: »Jag skall låta slå dig i bojer och skicka dig till Sibirien». På den tiden tilltalade ryska generaler folk i min ställning med du.

Jag var stel af förvåning. En tjugo-årig man kommer från den europeiska civilisationens centra, från konstens och vetenskapens värld, och detta är det mottagande han röner i sitt hemland!

Dagarna gingo, och intet pass hördes af... Jag gick från den ena af mina bekanta till den andra, och tillbragte dagen på ena stället och natten på det andra. Öfverallt berättade jag om den otur, som händt mig. Under tiden gafs på hofvet en bal eller någon dylik festlighet. De höga herrar, för hvilka jag noga beskrifvit Galachows och Schulgins beteende, ansatte nu dessa från alla håll. »Hvad tar ni er till med Rubinstein? Vi känna honom ju, han har spelat för den kejsrerliga familjen i Vinterpalatset. Hvad tänker ni på?» De blefvo kort sagdt riktigt illa åtgångna.

Dagen derpå befann jag mig åter i Galachows mottagningrum. Jag väntade en timme, jag väntade två, tre — och hela tiden stående, ty som supplikant hade jag icke rätt att sätta mig i öfverpolismästarens mottagningsrum. Jo, det var härliga tider! Slutligen fördes jag in i hans arbetsrum.

»Ja, bror lilla, man talade om dig i palatset. Du lär vara en musiker. Men det der litar jag inte riktigt på. Gå därför till min kanslichef Tschernakow (så tror jag åtminstone att han hette) och spela någonting för honom, så att man kan få veta, om du verkligen är en musiker. Tschernakow

förstår sig på musik han.» Detta ytt- rade öfverpolismästaren i en ton af det djupaste förakt.

Man förde mig till kanslichefen. Jag slog mig ned vid hans piano, han satte sig bredvid, och nu utgöt jag i toner all den bitterhet och det raseri, som denna nedriga behandling upp- väckt hos mig. Jag dundrade på, så att pianot nästan började att dansa rundt och hvarje ögonblick hota att springa i bitar. Pianot var för öfrigt ett uselt skrälle och mitt raseri — gränslost. Tschernakow hörde tålligt på. När jag slutat begäfvö vi oss till Galachow.

»Det förhåller sig allt så, ers excel- lens», rapporterade han, »Rubinstein är verkligen en musiker, ty han spe- lar.»

»Godt, gif honom då tre veckors uppskof!» skrek öfverpolismästaren.

Med denna prolongation på fickan begaf jag mig derifrån.

Mitt pass inträffade slutligen, och nu var jag åter en människa »med legitimation».

Edv. Hanslick om Rich. Wagner och hans »Parsifal».

Af den bekante estetikern och kri- tikern Edvard Hanslick utkom förra året en bok i två band med titel »Aus meinem Leben». Författarens opposition mot Wagner och Wagner- dyrkan torde vara nog känd, för att hans bedömande af dennes sista stor- verk »Parsifal» skulle kunna väcka intresse. Hanslick berättar nu föl- jande om en episod från första upp- förandet af »Parsifal» i Bayreuth:

»I juli 1882 drog mig första upp- förandet af »Parsifal» ännu en gång till Bayreuth. Emot kvalen under »Nibelungen»-året 1876 var detta vi- stande der ett paradiset. Jag bebodde med min fru ett stort rum i »Fantasi-», beläget en half timmes väg från staden. En sidobyggnad till det egent- liga slottet var uthyrd åt en världshus- vård, som höll ett efter bayerk mått- stock ganska hyggligt table d'hôte. Det lilla, alltigenom angenäma bords- sällskapet bestod af tyskar från alla håll, förståndiga, intresserade Parsifal- resande, inga »pilgrimer» eller dan- sande Wagner-dervischer. Äfven i »festspelshuset» led man ej af det outhärdliga trycket af 1876. Under det »Nibelungen» gafs fyra aftnar efter hvarandra — en nervretning hvars make jag aldrig upplefvat — nöjde sig »Parsifal» med en afton. Såsom teatralisk föreställning full af dekorativa under hör »Parsifal» till de största märkvärdigheterna. Af mu- siken kände sig den ene mer, den andre mindre uppbyggd; i alla fall und-

gick man — likasom genom en tyst öfverenskommelse — en allvarsam strid derom i vår »Fantasi» lugna, trefliga landtslott.

»En enda gång försökte en af gä- sterna att med apostolisk ifver »om- vända» mig till Wagner. Jag svarade honom med en liten historia, som jag kort förut uppleft i Pontresina. En aggressiv bigott engelsman, hvilken hos mig spårade fria åsikter, öppnade sin missionärsvadas alla slussar för att öfvertyga mig, att man utan blind tro och gudaktighetsöfning ej kan bli salig hvarken i denna eller i en annan värld. Då han märkte, att jag otålig sökte ge samtalet en annan vändning, slöt han med den slående frågan: »Säg sjelf: är det icke min pligt att när jag står på bryggan räcka handen till rädd- ning åt den drunkande?» — »Jo, men hvem säger er då, att ni står på bryggan och vi andra ligga och kafa i vattnet? Det kunde ju vara alldeles tvärtom!»

»Jag har intet skäl att prisgifva mig åt wagnerska omvändelseförsök, då jag sjelf aldrig företager mig något i mot- satt riktning. Jag undviker hvarje dispyt med Wagner-entusiaster såsom någonting alldeles lönlöst. Den lef- vande skönheten hos ett konstverk låter ej bevisa sig liksom en veten- skaplig tes, och känslan för denna skönhet kan ej hos någon indemon- streras. Lika litet kan för någon be- visas det onaturliga, smaklösa, veder- styggliga hos en musik, för hvilken han svärmar. »Ni predikar för döfva öron!» varnade mig en vän beträffande mina kritiker. »Nej, kära du, jag pre- dikar inte. Jag pratar inte en gång om Wagner. Mitt kall som kritiker fullgör jag i det jag nedskrifver min mening om Wagners musik, utan tilltro att vara ofelbar, men med dristighet att vara uppriktig. När mina motstän- dare finna det obegripligt, att jag i »Tristan», i »Nibelungenringen», i »Par- sifal» ej kan finna det högsta och full- komligaste, måste jag tänka på Fried- rich Vischer, då han tillropar dyrkarne af andra delen i Göthes »Faust»: »Ja, ni ha rätt; jag är ohjelpig! Det måste ligga i naturen och den kommer man ingen hvart med. I sanning, här gäl- ler det en smakfråga; använda vi nu i stället för diagnos ett gammalt väl- känt uttryck, så — när ni säger du har ingen smak, kan jag säga: ni ha ingen smak!»

»I förbigående sagdt: det fattas ej märkvärdiga analogier mellan »Parsifal» och andra delen af »Faust», om än den förra är lika vidt skild från den senare, som Wagner från Göthe. Likasom andra delen af »Faust» består också »Parsifal» af en hel rad allegorier, d. v. s. personerna och händelserna i dramat betyda något annat än hvad vi se och fatta med våra sinnen. Och om det stöter oss, att Göthes upphöjda, fria ande har förrirat sig i katolsk

mystik, så erbjuder oss Wagners omvändelse till den kristna undertron ett ännu bedröfligare skådespel. Man erinra sig blott de många yttranden man hört af den unge frisinnade Wagner och å andra sidan »Tristan und Isolde»-komponistens hela lefnad och världs-åskådning. Och till slut på allt — det fromma krypandet till korset! Det kristligt-religiösa elementet i »Parsifal» var det lifligast diskuterades i Bayreuth. Wagnerianerna, hvilka redan firat skaparen af »Nibelungen» som den störste komponisten, den störste diktaren, den störste filosofen, upphöjde honom efter »Parsifal» utan vidare till den förnämligaste moralisten och religionsstiftaren!

»Bayreuter Blätter» tog på sig en min af sött fromleri och herr von Wolzogen, som i Wien föreläste »minnen af Wagner», talade nästan blott om den rena kristendomstron och gudaktigheten hos den man, som dock förut kämpat så häftigt mot »kristendomens beklagliga inverkan». Nu hade Wagner på tröskeln till sjuttioåret blifvit mystiskt-from och hela manskapet i hans frälsningsarmé vände ut och in på ögonen.

»Antisemitismen, sedan Wagners »Judenthum in der Musik», ett af de tio budorden för hans anhängare, utbreddes sig naturligtvis efter »Parsifal» ännu häftigare och allmännare. Några af dessa funno det obegripligt, huru mästaren kunde låta sitt kristliga festspel dirigeras af en jude, herr Levi. Att denne var en utmärkt dirigent ansågs för en bisak.

»För öfrigt fattas ej exempel på intelligenta personers definitiva desertering ur Wagnerlägret. Om jag förbigår Nietzsche, hvars märkvärdiga bok »Der Fall Wagner» visserligen af partiet denunciéerats såsom ett bevis på begynnande sinnesförvirring, ehuru den är skriven mycket klarare, förnuftigare och mer öfvertygande än Wagnerhymnerna från hans tidigare period; så har Bülow, hvilken mer än någon annan verkat för Wagner, i januari 1891 skrivit till mig, att han gläder sig öfver »sitt sena men, icke alltför sena ombyte af skinn» och att han var botad från sin förra »Nibelungen»-feber. Några anmärkningar om Glucks »Armida» slutar Bülow med de orden: »trollkvinnorna äro ju utdöda, och att för en recurs till signor Klingsohr påhänga oss en Kundry som Armida-spöke, därför betackar jag mig med er unisono.»

»I de nyare uppsatserna af Tappert och Ludv. Hartmann (nu den ifrigaste missionären för Smetanas operor) kan man likaledes konstatera en stark afkylning af deras förra Wagner-hetta. Om bara den helige Richards brödraskap ville nöja sig med att prisa hans musik! Men att utgifva Wagner för en af de största skaldar, för en jemlike till Göthe och Shakspear, det är

mer än löjligt. Den som har en aning om verklig poesi kan omöjligen som sådan räkna Wagners textböcker. I denna punkt torde man kunna lita på omdömet af sådana män som Hebbel, Gottfr. Keller, Gregorovius, Freytag, Lobe, Spielhagen m. fl., hvilkas åsikter man skall finna öfverensstämma med mina.»

Om takten i koralen till Gustaf II Adolfs äreminne

i Svensk Musiktidning 1894 nr 20.

Det är ett glädjande tecken i fråga om vår kyrkomusik, att i vår tid många prester nitälska för höjandet och lifvandets af kyrkosången, äfvensom att ej få af dem egna sig åt studier i denna sköna konst. Nyligen har ett bevis derpå lemnats oss, i det den för kyrkomusikens befordran mycket intresserade och verksamme komminister G. T. Lundblad i Händene, nära Skara, tillställt oss en förklaring öfver taktindelningen i ofvannämnda koral, hvilken i tyska originalet saknade en sådan. Komminister Lundblad yttrar härom: »Jag har funnit, att koralen tydligen af tonsättaren varit tänkt och utförd i den på 1600-talet ännu förekommande 6-takten, hvarigenom melodien blir öfverskådlig och lättfattlig. Sålunda inträder på trenne ställen den för denna taktart egendomliga brytningen, i det att betoningen, ifrån att följa schemat i 2 3 4 5 6, sker enligt schemat i 2 3 4 5 6. Det är uppenbart att denna egendomliga och behagliga taktart ännu vid en tid ej längre aflägsen från vår fortlefde i det allmänna musikaliska medvetandet.»

Vi anse det obehöfligt för dem, som sett koralen i Svensk Musiktidning, att åter intaga densamma äfven med hr Lundblads indelning, utan påpeka endast, att nämnda 6-takt lätt inses, om hvarje systemrad efter uppställningen i Svensk Musiktidning tänkes börja med en takt, bestående af en halftakts-paus och en helnot, då sedan taktindelningen efter nödvärdet är lätt gjord. Efter pauserna följa vidare helnoter, utom framför ettstrukna i andra notraden, som skall förblifva halfnot.

Litteratur.

Andreas Hallén: *Musikaliska kåserier*. Pris kr. 2: 50. (Stockholm, Gustaf Chelius.)

Den fullständiga titeln å denna bok om 125 sidor är »Musikaliska kåserier, Stockholmsminnen från åren 1884—1894» och berör i kortare uppsatser hufvudsakligen åtskilliga komponister, hvilkas verk blifvit utförda under dessa

tio år å k. operan och konserter. Innehållet är följande: Historiska minnesblad (Orlando di Lasso, Heinrich Schütz, Carl Riedel); På vandring genom musikhistorien till Joh. Seb. Bachs »Matheuspassion»; Mozarts »Don Juan», ett hundraårsjubileum; Carl Maria von Weber, ett hundraårsminne; Wagner och Liszt; Wagneriana (Hur Wagner tänkte sig en nationalteater, Breffvexling med Uhlig, Mästersångarne i Nürnberg, Afällingen Nietzsche contra Wagner); En symfonisk dikt af Franz Liszt; Hector Berlioz; »Othello» af Verdi; Pauline Lucca; Operan som dramtiskt konstverk.

Innehållet af den omvexlande och i många stycken intressanta boken ha vi ej utrymme att granska i detalj. Boken prydes af tio små medaljonsporträtter af de i den omtalade tonsättarne samt af fru Lucca, äfvensom strax i början af författarens porträtt, hvilket ock ger anledning att sammanställa denna boks utgifvande med författaren-tonsättarens nyss inträffade jubileum såsom komponist och dirigent. Boken är tillägnad grosshandlaren August Röhss i Göteborg.

C. M. Bellman, ett hundraårsminne, är titeln på ett rikt och fint illustrerad häfte, som i dagarne utkommit. Jemte ett stort kartongporträtt i färgtryck efter lavyr af Victor Andrén innehåller det åtskilliga porträtter och afbildningar af byster af skalden, många taflor till hans epistlar m. m., Gustaf III:s och fru Schröderheims porträtter, märkliga Bellmanslokaler etc. samt till allt detta text om skalden och till illustrationerna på vers och prosa. Häftet är utgifvet af Fröleen & Co. och kostar endast kr. 1: 50.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. operan. Jan. 16, 29. Mozart: *Figaros bröllop* (Agatha, Susanna, Cherubin, Marcellina: fru Östberg, frök. Karlsruhn, fru ar Linden, Strandberg; greve Almaviva, Figaro, Bartholo, don Bazil, Antonio: hrr C. Lejdström, Brag, Hansen, Rundberg, Grafström). — 17. Tschaiowsky: *Jolantha* (Jolantha, Martha, Brigitta, Laura: fru ar Brag, Strandberg, frökn. Karlsruhn, Frödin; René, Robert, Veaudemont, Ebn-Jahia, Almerik, Bertram: hrr Selligren, Vallenius, Bratbost, Söderman, Strandberg, Nygren). Ballett: *Spanskt dansdivertissement*. Mascagni: *På Sicilien* (Toriddo: hr Ödmann). — 19. *Andra symfonikonsertern*. 1) Rubinstein: Uvertyr till »Dimitri Donskoj»; 2) Hallén: »Om hösten» (Elfdans i månskenet, I skymningen vid brasan), för orkester; 3) Rubinstein: Konsert för violin (hr Aulin) och orkester, op. 46; 4) V. Stenhammar: »Florez och Blanzeflor», för baryton (hr O. Lejdström) och orkester; 5) Beethoven: Symfoni nr 3, Ess-dur (Eroica), op. 55. — 20. Gounod: *Romeo och Julia* (frök. Sparrman, debut). — 22. Gluck: *Orfeus*. Leoncavallo: *Pajazzo*. — 24. Adam: *Konung för en dag* (Zephoris: hr Lundmark; Zelida: fru Heintz). — 25. *Vermålingarne*. — 26, 28, 30. Mascagni:

Vännen Fritz, lyrisk komedi i tre akter af P. Suardon (efter Erckmann-Chatrians liknämnda novell), öfversättning af E. Wallmark (Suzel, Catharina, zigenaren Joseph; Fritz Kobus; fru Strandberg, Linden; Fritz Kobus; hr Ödman; hans vänner Hahn och Schultz; hrr Nygren, Lundmark; rabbinen David; hr Söderman) *Skuggbalett* af M. Glasemann, musik arr. af R. Henneberg. — 27. Bellini: *Norma*.

Vasa-teatern. Jan. 16—27. Hervé: *Lille Faust*. — 28—30. *Ut med Hin!*

Södra teatern. Jan. 16—18, 29, 30. *Fru Hin*.

Musikaliska akademien. *Konserter* af: Jan. 22. Henri Marteau; biträdande: fru Zetterquist, frök. Andersen, konsertmästare Lars Zetterquist. — 26. Raoul Koczalski. — 27. Henri Marteau; bitr.: frök. Nellie Turnwald, direktör Hj. Meissner. — 28, 31. Fisk Jubilee Singers.

Vetenskaps-akademien. Jan. 30. *Konsert* af Fisk Jubilee Singers.

Första nyheten på k. operan denna termin, »Vännen Fritz» af Mascagni, har nu gått öfver scenen.

Libretton till operan synes närmast hålla sig till det efter novellen utarbetade teaterstycket af författarfirmen Erckmann-Chatrian. Personerna äro emellertid desamma som i novellen. Libretton är utarbetad af den neapolitanske tidningsmannen Nicolo Daspuro (signaturen P. Suardon). Handlingen, som försiggår i Elsass, är föga invecklad.

Första akten tilldrager sig i matsalen, på ett gods, som tillhör Fritz Kobus, titelhjelten (hr Ödman). Hans vän rabbinen David (hr Söderman) begär af Fritz utstyrelse för ett par, som ämnar gifta sig, och detta lyckas honom med lätthet. Deremot har han ej framgång när han vill öfvertala Fritz att själf öfvergifva ungarlivet och grunda ett verkligt hem. Fritz förklarar sig ej begripa hvad kärlek är och finner den löjlig, som suckar och jämrar sig för en flickas skull. Fritz' vänner, Hahn (hr Nygren) och Schultz (hr Lundmark), samt hushållerskan Catharina (fru Strandberg) och den vackra arrendatorsdottern Suzel (fröken Holmstrand) inträda för att lyckönska sin vän och herre med anledning af hans födelsedag. I samma afsigt kommer äfven den unge zigenaren Josef (fru Linden) dit, hvilken i Fritz eger en räddare och välgörare. Medan rabbinen försäkrar, att han snart skall få Suzel bortgift, höres en barnkör uppstämma en festsång för sin välgörare. »De der skola alltid vara mina barn», säger Fritz.

Andra akten tilldrager sig å Fritz' landgård i Méfanges, der Fritz gästas. Suzel är sysselsatt med att nedtaga de mogna bären från ett körsbärsträd, hvarvid hon räcker några åt sin herre, för hvilken hon hyser en hemlig böjelse. Fritz värmes å sin sida allt mer af den unga flickans intagande väsen. Rabbinen, de båda vännerna och Joseph infinna sig också der. Fritz rycker sig emellertid lös ur Suzels förtrollning och reser med vännerna till staden utan att taga farväl af Suzel. Rabbinen inkommer och upptäcker i ett samtal med henne vid brunnen i trädgården hennes kärlek till Fritz. Akten slutar med att Suzel gråtande anförtror för rabbinen sin dittills dolda kärlek.

Tredje akten tilldrager sig i samma sal som den första. Fritz uttalar känslor af ve-möd och längtan, medan zigenargossen Josef söker trösta honom. Rabbinen inträder och omtalar, att han funnit en make för Suzel och att allt är beredt till bröllopet. Fritz gripes härigenom af en ännu starkare kärlek

till Suzel, och konflikten löses så, som man från början insett. »Jag har segrat», säger rabbinen. — »Det är kärleken som segrat», svarar Fritz, och det hela slutar med en hymn af alla till kärleken.

Musiken i »Vännen Fritz» är skriven med tonsättarens kända talang, särskildt hvad instrumentationen beträffar, som i klangverkan ofta påminner om »Cavalleria», hvilken dock är mera originel och mera realistisk. Ämnet i sistnämnda »verist»-opera synes ock lämpa sig bättre för Mascagnis musikaliska uttrycksförmåga, hvilken uti »Vännen Fritz» är mera beherskad af det idylliska ämnet och därför ej nog ledigt sluter sig till detta. Det hindrar ej att man i »Vännen Fritz» finner många genialiska och vackra musikaliska stycken. Såsom sådana kunna nämnas Suzels inträdessång, zigenaren Josephs visa med det förutgångna violinsolot bakom scenen samt marschen vid barnskarans intågande; i andra akten Fritz' sång och framför allt duetten vid brunnen i koralstil mellan David och Suzel, som gör bättre verkan än den mera berömda »körsbärduetten», egentligen bestående af en vexelsång mellan Suzel och Fritz; i tredje akten är Fritz' kärlekssång och Josephs visa samt duetten mellan de båda älskande mera framstående. De bakom scenen sjungna körerna innehålla äfven god musik. Det vanliga intermezzot, här före sista akten, visar Mascagni i sitt rätta element. Det är byggt på Josephs violinmotiv och har en ugersk karaktär med en kraftig bjert instrumentering, som väl tecknar zigenarnaturen, men mindre så som denna framträder hos Joseph eller representeras i operan, hvarför intermezzot verkar alldeles fristående från denna. Operans utförande må erkännas såsom lyckadt. Herr Ödman är en förträfflig Fritz, fröken Holmstrand en mycket täck Suzel och fru Linden fångslar i hög grad med sina vackra sånger. Ypperlig är hr Söderman som den äktska lifvande rabbinen, helst sedan han efter första föreställningen tydligt lagt bort den då ibland störande röstforceringen. Äfven bipartierna och körerna utfördes tillfredsställande. Det präktiga intermezzot har alltid bisserats, hvarmed man ock fått en särskild anledning att hylla kapellmästare Henneberg, som excellerar i operans ledning, särdeles i fråga om det svåra intermezzot. Hr Henneberg fick äfven från scenen jemte de spelande, som flerfaldiga gånger inropades vid premiären, mottaga publikens hyllning. Konsertmästare Zetterquists utförande af violinsolot bakom scenen förtjänar särskildt beröm. De, som icke ännu gjort bekantskap med denna Mascagnis opera böra ej försumma att lära känna äfven detta verk af den omtyckta »Cavalleria rusticana» komponist.

I »Figaros bröllop», som återupptagits med delvis ny rollbesättning, har

man tillfälle att få se mycket präktiga dekorationer i de mellersta akterna. Som grefven har hr Carl Lejdström ett nytt parti, som han, hvad det vokala beträffar, sköter ganska lofvärdt, och framdeles med större scenvana säkert än bättre kommer att utföra. Fruar Östberg och Linden äro förträffliga som Agatha och Cherubin, och frök. Karlsohn samt hr Brag utförde med vanligt lif Susannas och Figaros partier. Herr Hansen var som Bartholo temligen trög och tråkig, så att man med saknad tänkte på icke blott Uddman utan äfven herr Strömberg. Andra symfonikonserten, till en del egnad åt minnet af Anton Rubinstein, inleddes med denne mästares intressanta uvertyr till operan »Dimitri Donskoj», nästan öfverallt annorstädes gifven på musikfester till hedrande af hans minne. Här ökades denna hyllning ytterligare med utförande af hans svåra, klassiskt, ehuru något bredt anlagda och onekligen vackra violinkonsert, förträffligt utförd af hr Aulin, som särskildt för denna minnesfest företagit det mödosamma instuderandet af densamma, om den ock ej var honom förut obekant. Af hr Halléns orkesterstycken utmärkte sig i synnerhet den första genom fin och fångslande instrumentation, en verklig mänskens-elfdans i toner. Särskildt intresse väckte hr Stenhammars ballad, hällen i enkel och vacker melodisk stil och väl instrumenterad samt nu återgifven med berömvärdt föredrag af hr O. Lejdström. Konserten afslöts värdigt med Beethovens härliga Eroica-symfoni. Den talrika publiken visade med lifligt bifall under aftonens lopp sin tacksamhet mot såväl hofkapellet och dess ledare för aftonen, förste hofkapellmästaren Nordqvist, som ock mot hrr Aulin och Lejdström. En del af detta bifall kunna ock de svenska å konserten representerade komponisterna tillräkna sig.

Öfriga konserter få vi i nästa nummer omnämna i en särskild konsert-revy, för hvilken nu saknas utrymme.

Från in- och utlandet.

Kgl. operan ämnar den 11 nästkommande februari högtidlighålla 100:e årsdagen af vår nationalskald C. M. Bellmans död med en festföreställning, hvars hufvudnummer utgöres af ett svenskt originalstycke, benämndt »Ett svenskt minne». Handlingen försiggår på Bellmans tid och med honom själf, flera af hans samtida samt de mest bekanta Bellmansfigurerna som uppträdande personer, hvarjemte i stycket äro inlagda en stor del Bellmanssänger i arrangement af prof. Ivar Hallström.

Under inöfning äro repris af Gounods två-akts-opera »Sylvia», som icke

varit uppförd sedan 1873, samt »Fryne» af Saint-Saëns och »Valkyrian» af Richard Wagner.

Lennart Lundberg, den unge framstående pianisten, som efter studie vistelsen i Paris sällan låtit höra sig offentligt, kommer att i början af denna månad gifva en konsert härstädes i Musikaliska akademien.

Raoul Koczalskis andra och sista konsert i Musikaliska akademien eger rum den 6 dennes kl. half 8 e. m.

Sven Scholander har den 11 februari en minnesfest öfver Carl Michael Bellman i Musikaliska akademien. Minnesfesten kommer att inledas med ett kortare föredrag af professor C. R. Nyblom, hvarefter programmet upptager 10 af Bellmans mest populära och typiska »Fredmans epistlar» och »Sånger». Tribunen kommer att prydas af en för tillfället å hr Scholanders atelier utförd kolossal byst af Bellman, omgifven af en rik växtgrupp.

Operasångaren Carl Carlander har i dessa dagar anträdt en studieresa till kontinenten.

Axeline Surdin är namnet på en ung svensk sångerska, som, efter hvad en korrespondent från Nizza skrifer, derstädes, senast på en mottagning hos hertiginnan de Maïo, väckt mycket uppseende för sin vackra röst och sitt dramatiska föredrag. Brefskrifvaren tror sig äfven veta, att vår landsmaninna i dagarne erhållit engagement vid impresarion Gunsbourgs utmärkta italienska operasällskap, som med glänsande framgång gifver föreställningar å teatern i Monte-Carlo.

Sigrid Arnoldson har i slutet af förra året med glänsande framgång uppträdt på teatern i Mainz dels som Violetta i »Traviata», dels som Rosina i »Barberaren» och sjöng då äfven »skuggarian» ur »Dinorah». Den fullsatta salongen belönade hvarje afton vår intagande landsmaninna med entusiastiskt bifall. Från Zürich, der hon gästade i början af detta år, berättas att vid hennes afskedsföreställning, då hon sjöng Mignon, studenterna spände hästarne från vagnen och drogo henne från teatern till hotellet.

Mazérska kvartettsällskapet, som icke blott odlar den gammalklassiska kamarmusiken, af hvilken det eger en rik ärfd skatt, ökar äfven ständigt denna skatt med nyare verk, som utföras å dess musikafnär. Så fick man nyligen höra vid en dess sammankomst en stråkkvartett af Nicolai von Wilm (op. 4), ett verk, som mycket intresserade genom klar form och musikaliskt behag, och hvilken med konsertmästare Book vid första violinen fick ett för-

träffligt utförande. Wilm, född 1834 i Riga och nu, som vi tro, bosatt i Wiesbaden, har genom sånger och pianomusik gjort sig känd som en fin lyriker.

Christian Teilman, den omtyckte, populära och produktive norske tonsättaren, har nyligen gjort ett gästbesök härstädes, medhafvande nya kompositioner, som komma att utgifvas på Elkan & Schildknechts förlag. Bland dessa lär förekomma ett nätt stycke med titel »Lille Eyolfs dröm».

Fru Erika Nissen i Kristiania fyllde den 17 januari 50 år. Både som fröken Lie och sedan som fru Nissen har hon förvärfvat sig många vänner i Stockholm, och hon är sedan 1869 medlem af vår musikalska akademi.

Hon studerade sin konst för Halfdan Kjerulf samt derpå för Kullak i Berlin, hvarefter hon fullbordade sina studier i Paris. Sedan en kort tid är hon anställd som organist vid Jakobs kyrka i Kristiania. I den norska hufvudstadens musiklif spelar hon en bemärkt roll.

Ole Olsen, den värderade norske komponisten, tilldelades den 21 jan. af konungen S:t Olafsordens riddarkors, första klassen.

Fröken Rigmor Parsberg, den unga danska sångerskan, bekant för Stockholms-publiken från sina debuter i »Lakmé» och »Nürnbergerdockan», har i London med framgång utfört Hans' roll i Adalbert Humperdinks opera »Hans och Greta». Hon uppträder under namnet Marie Elba.

Öfver Vilhelm Heintze, den nyligen i Lund aflidne utmärkte orgelspelaren, har tidningen »Lund» haft en lång, sympatisk, tre nummer genomgående nekrolog.

Filharmoniska sällskapet högtidlighöll den 26 sistlidne januari tioårsdagen af sitt stiftande med en vacker och vällyckad fest å Hôtel Phoenix' solennitetsvåning. Dervid framställdes ett antal tablåer, till hvilka uppräningen och rollfördelningen verkstälts af festkomitén, hvarefter vår framstående målare hr Alf Wallander hade konstnärigen anordnat det hela. Tablåerna, alltigenom uppburna af fägring och smak, voro baserade på motiv ur af sällskapet utförda musikverk, sålunda: Riddar Toggenburg (musik af Rheinberger, från sällskapets första konsert), Narcissus (Massenet), Drömkungen och hans käresta (Hallén), Heliga Elisabeth (Liszt), Olaf Tryggvason (Grieg), Spökbruden (Dvorák) och till sist Beethovens Missa solemnis, hvars fem olikartade afdelningar, Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus och Agnus Dei, framställdes i fem allegoriska figurer. Bakom scenen

spelades deremot svarande musik på piano ur originalverken, men till Beethovens stora messa orgel. När ridån för tredje gången gick upp för sistnämnda verkligen gripande sköna tafla, framträdde ur gruppens midt en intagande kvinnoskepnad, föreställande Filharmoniens genius, och öfverräckte till sällskapets förtjente dirigent hr A. Hallén en silfverlyra, medan sekreteraren reciterade några för tillfället skrifna verser. Den präktiga lyran (från Sporrons verkstad) var en hedersgåfva af sällskapets aktiva ledamöter. Efter en paus utfördes en melodramatisk pantomim (kalkerad på en poetisk saga af Tor Hedberg), hvari Necken, omgifven af väna sjöjungfrur, spelar för den trolska skogsjungfrun, här framställd med fängslande naturfriskhet och grace. Under väntan på supén förnöjde hr Sven Scholander sällskapet med en hel liten konsertafdelning ur sin omväxlande repertoar af sånger till luta. Efter supén höll ordföranden, kammarherre Burén, vid bälarna ett tal för sällskapets gångna och kommande verksamhet, en ledamot tolkade sällskapets tacksamhet mot dess ordförande, och man tillbragte sedan ännu några angenäma timmar under sång, liflig dans och tal samt uppläsning af helsningstelegram, innan man skildes från denna minnesfest, som var besökt af omkring 160 ledamöter.

Göteborg. Å Stora teatern har af pjäser med musik under sista hälften af januari månad endast gifvits »Regina von Emmeritz» en gång. Den 20 januari gafs å realläroverket af dr Karl Valentin en »populär konsert» med väl valdt program, hvarvid Harmoniska sällskapet biträdde med flere körkompositioner, förut gifna å dess konserter, och för öfrigt biträde erhöles af signora Fausta Labia, fru Ellen Nilsson och en musikalskare. Programmet upptog: 1) Gounod: Två köror ur operan »Cinq Mars»; 2) Pergolese: Siciliana, L. Denza: Romans; 3) A. F. Lindblad: Drömmarne; 4) Wagner: Bön ur »Tannhäuser» (sign. Labia); 5) Grieg: Norska danser för piano och fyra händer (fru E. Nilsson och konsertgifvaren); 6) Mozart: Aria ur »Figaros bröllop» (en musikalskare); 7) Giacomo Puccini: Aria ur operan »Manon Lescaut» (sign. Labia); 8) A. Hallén: Svenska folkvisor och danser, a) Så hafra, b) Hök och dufva.

Bifallet var hela aftonen lifligt, och en stormande hyllning egnades signora Labia, som sjöng till extranummer »Neckens polska» på svenska. Den unge musikalskarens aria väckte ock förtjent bifall.

Den 24 januari gafs en konsert af fröken Gudrun Torpadie med biträde af fru Ida Hertz och hr John Hedelin, hvilka senare spelade tillsammans ett par satser ur Mendelssohns G-moll-konsert, op. 25, samt »Danse

Espagnole», transcribe pour deux pianos par John Hedelin. Fröken Torpadie sjöng en aria ur »Samson» och sånger af Schubert, Schumann, Sinding, Sjögren (Falks sång ur »Kärlekens komedi») och V. Stenhammar (visor ur »Ensamhetens tankar» af W. von Heidenstam). — Den 29 januari gaf mr Henri Marteau, biträdd af fru Davida Afzelius och dr Karl Valentin, för fullt hus och under lifligaste bifall en konsert, som inleddes med Godards »Concerto romantique».

Örebro. Aulinska kvartetten, som för närvarande gör en landsorts-tournée, konserterade här den 29 januari inför nära fullsatt salong under stort bifall.

Enköping. Fröken Berna Schück, den i hufvudstaden väl bekanta mezzosopransångerskan, gaf den 27 januari en konsert härstädes med biträde af harpisten fröken Anna Nordqvist och pianisten fröken Rigmor Nyström. De uppträdande berömmas mycket af musikkritikern i stadens tidning.

Från våra grannländer.

Kristiania. Å Kristiania teater har Ibsens nya pjese »Lille Eyolf» utträngt alla andra föreställningar, hvarför ingen musikpjese der förekommit under senare hälften af januari. — Den 26 januari gaf pianisten Hildur Andersen en konsert med biträde af fru Ellen Gulbranson och Kristiania orkester under kapellmästare P. Wings ledning. Konsertgiveskan spelade bland annat Rubinstein's konsert op. 45, G-dur, och Beethovens G-dur-konsert op. 58. — Raoul Koczalski annonserade konsert härstädes den 30 januari.

Helsingfors. Svenska teatern har under senare delen af januari ett par gånger uppfört »Lilla helgonet». Den 17 januari gaf sångerskan Ingeborg Alftan en konsert i Nya kyrkan, biträdd af pianisten O. Merikanto, hvarvid utfördes sånger af Pergolese, Luzzi, Bach, Schubert och Rheinberger. Dagen derpå konserterade i universitetets solennitetssal, biträdda af orkesterföreningen, sångerskorna Gabrielle och Angelique Christmann från Petersburg, hvarvid den förstnämnda sjöng en aria ur »Dinorah», den senare en ur »Rigoletto» samt båda tillsammans duetter ur »Friskytten» och »Lakmé». Den 24 och 25 januari gaf fru Lillian Sanderson i samma lokal konserter, assisterad af pianisten fröken Selma Kajanus. En kantelekoncert af hr Ockenström hör ock till månadens musikställningar.

Köpenhamn. En ny komisk opera, »Den trekantiga hatten», med text af Einar Christensen och musik af Fredr.

Rung, har gått öfver scenen på kgl. teatern. En brefskrifvare till Stockholms Dagblad säger om densamma att »texten är rätt bra om ej just ny, musiken teoretiskt förträfflig men praktiskt allt annat än rolig». Deremot har Bournonvilles fyra aktsballet »Valkyrian» med musik af J. P. E. Hartmann gjort stor succés. Kgl. teaterns sista märkvärdigaste nyhet är Verdis »Falstaff», som här först uppfördes den 16 januari. Rollesättningen var följande: Falstaff: hr Simonsen; Fenton: hr Nordal Brun; Ford: hr Fredr. Brun; Alice, hans hustru: frök. Noack; Anna: frök. Regina Nielsen; fru Quickly: frök. Valborg Anderssen, en ung, lofvande sångerska. Kritiken har olika meningar om operan. Kjerulf i »Politiken» är mycket sträng och anser den dålig och förfelad. »Dannebrog» säger, att den verkar som en symfoni, bestående af ett enda långt scherzo. Trots vackra enskildheter anser rec. att operan ej skall hålla sig länge uppe. Den gamle melodiske Verdi spåras ej i musiken, som säges vara »i högsta grad modern, anlagd på egendomliga harmonisprång och kittlande rytmer samt i det hela ansträngd». — Kgl. teatern har för öfrigt under senare veckorna af januari haft på programmen »Yrsa», »Der var en gång . . .», »Trollflöjten», »Jolantha», baletten »Valkyrian» och »Kildereisen», Holbergs komedi med musik af J. P. E. Hartmann. I stället för andra akten i denna gifves ett »intermedium» med körttext af H. C. Andersen.

Å den tredje kammarmusiksoaren af Neruda-kvartetten (hrr A. Svendsen, H. Möller, Chr. Petersen och Fr. Neruda) upptog programmet först en stråkkvartett af Carl Nielsen, ett talangfullt verk, heter det, som för ett par år sedan spelades på komponistens egen konsert, vidare Schuberts pianotrio i Ess-dur, hvari pianot sköttes af fru Fernanda Hänflein, född Henriques, »som i tio år saknats i Köpenhamns konsertsalar»; till sist Mozarts stråkkvartett i Dess-dur. Musikforeningen gaf den 22 januari konsert, hvars första nummer var Rubinstein's G-moll-symfoni och hvarpå följde Schumanns »Paradiset och Perin» med biträde af fru Tia Kretma (Perin), damerna Mary Boye och fru Wedge samt hrr Bielefeldt, Hannstrup och Verdier. — Konserter ha för öfrigt givits af systrarna Julie (pianist) och Mathilda (sångerska) Thomsen, violoncellisten Henry Bramsen, holländska sångerskorna Marie Sneiders (god altröst), Jeanette de Jong (sopran) och Anna Corver. — Raoul Koczalski gaf här två konserter, och till sista januari annonserades en sådan af Henri Marteau. Ett fördömligt bruk i Köpenhamn är att ej annonsera konserter med program i tidningarna, hvarför man först efter en konsert kan få läsa i tidningarna hvad som givits.

Paris. »Hertiginnan af Ferrara» heter en ny operett, texten af Maxime Boucheron, musiken af Audran, hvilken den 26 januari uppfördes för första gången å Bouffes-Parisiens i Paris. Musiken berömmas som melodios och tilltalande, men texten är af så tvekydigt innehåll, att de eljest temligen »fördömsfria» bedömarne i Paris-tidningarna nödgas yttra sig om densamma i förtäckt ordalag. Den kvinnliga hufvudpersonen i operetten är — en svensk grefvinna med det ryska namnet Nadège.

London. »King Arthur», ett sagodrama på vers af J. Comyns Carr, uppfördes nyligen på Lyceum-teatern i London. Henry Irving invigde dermed sin 17:e säsong å denna teater. Om premiären skrifver G. H. T's meddelare i London, bland annat, följande: »Pjesen är mycket poetisk, med utomordentligt vackra moment och alltigenom på vers å mer eller mindre gammal engelska.

Musiken dertill af Sullivan var högtidlig och anslående.»

Kejsar Wilhelms »Sång till Ägir» gör sin rund icke blott genom Tyskland, utan har äfven utförts offentligt i Frankrike, Danmark m. fl. länder. Le Figaro meddelade förra året icke blott musiken utan äfven den af kejsaren jemväl författade tyska texten. I samma nummer redogöres likaledes för det antal upplagor, i hvilka den kejsarliga sången hittills utgifvits, sålunda:

1) för fyrstämmig kör och orkester; 2) dito och piano; 3) manskör och orkester; 4) dito och piano; 5) dito utan ackompanjement; 6) lätt arrangément för hemmen: fyrstämmig kör för manliga och kvinnliga röster och piano; 7) barnkör och piano; 8) dito utan ackompanjement; 9) för en röst och piano; 10) piano ensamt; 11) för kavalleri-, jägar- och pioniermusik; 12) för infanterimusik, och 13) för stor orkester.

Det är musikförläggarfirmen Ed. Bote & Bock i Berlin, som på detta mångfaldiga sätt förhållit den krönte författaren och tonsättaren. Sången har i Tyskland inbragt en nettoförsäljningssumma af 33,000 mark, som sångens förläggarfirma inbetalt till författaren af den kyrkobyggnadsfond, till hvilken den krönte författaren-kompositören bestämt de inflytande penningarne.

Fru Marcella Sembrich uppträdde den 12 januari på k. operan i Petersburg som Violetta i »Traviata» och skördade entusiastiskt bifall af den utsälda salongen.

Fröken Febea Strakosch, en ung, rikt begåfvad sångerska, har nyligen gjort furor på k. teatern i Budapest som Desdemona i Verdis »Otello». En likadan framgång väntar man, säger le Figaro, af hennes Santuzza i »Cavalleria rusticana». Fröken Strakosch är dotter till förre impresarion Ferdinand Strakosch och syster till den nuvarande impresarion Carl Strakosch.

Dödsfall.

Godard, Benjamin, Louis, Paul, violinist och framstående komponist, född den 18 augusti 1849 i Paris, död den 10 januari i Cannes. (Biografi jemte porträtt skall intagas i nästa nummer.)

Vår musikbilaga

för året hoppas vi kunna tillsända årsprenumeranterna med 1:a marsnumret. Red.

Kongl. Musikkonservatoriet i Leipzig.

Onsdagen den 17 April kl. 9 f. m. eger antagningspröfningen rum. Undervisningen omfattar Harmoni- och Kompositionslära, Pianoforte (äfvén på Janko-klavatur), Orgel, Violin, Viola, Violoncell, Kontrabas, Flöjt, Oboe, engelskt Horn, Klarinett, Fagott, Valdthorn, Trumpet, Basun; — Solo-, Ensemble-, Kvartett-, Orkester- och Partiturspel; — Solosång (fullständig utbildning för operan), Körsång samt Lärometod, förenad med öfningar i offentliga föredrag, Musikhistoria och Estetik; italienska språket, deklamation och dramatisk undervisning; — och meddelas af herrar: professor **F. Herrmann**, professor **dr R. Papperitz**, organist vid St Nicolai-kyrkan, kapellmästare professor **dr C. Reinecke**, professor **Th. Coccius**, universitetsprofessor **dr O. Paul**, **dr F. Werder**, musikdirektör, professor **dr S. Jadassohn**, **L. Grill**, **F. Rebling**, **J. Weidenbach**, **C. Piutti**, organist vid St Thomas-kyrkan, **B. Zwintscher**, **H. Klesse**, **A. Reckendorf**, **J. Klengel**, **R. Bolland**, **O. Schwabe**, **W. Barge**, **F. Gumpert**, **F. Weinscheck**, **R. Müller**, **P. Quasdorf**, kapellmästare **H. Sitt**, hofpianisten **E. Wendling**, **T. Gentzsch**, **P. Homeyer**, organist vid Gewandhaus-konserterna, **H. Becker**, **A. Ruthardt**, kantor och musikdirektör vid Thomas-skolan, **G. Schreck**, **C. Beving**, **F. Freitag**, musikdirektör **G. Ewald**, **A. Proft**, regissör vid Stadtteatern, konsertmästare **A. Hilf**, **K. Tamme**.

Prospekt utlemnas gratis.

Leipzig i Januari 1895.

Direktionen för Kongl. Musikkonservatoriet

D:r OTTO GÜNTHER.

J. G. MALMSJÖ,

Piano-Fabrik, Göteborg,

etablerad 1843,

Kgl. Hofleverantör

FLYGLAR och PIANINOS,

prisbelönta med

Nitton Första pris

vid utställningarna i

STOCKHOLM 1851	PARIS 1867	UDDEVALLA 1874
GÖTEBORG 1860	GÖTEBORG 1871	PHILADELPHIA . . . 1876
KARLSTAD 1862	KÖPENHAMN 1872	BORÅS 1880
LONDON 1862	WENERSBORG . . . 1872	MALMÖ 1881
MALMÖ 1865	WIEN 1873	ÖREBRO 1883
STOCKHOLM 1866	RUGBY, ENGLAND. 1873	KÖPENHAMN 1888

samt senast å Industriutställningen i Göteborg 1891

Handtverks- och Industriföreningens

Hederspris.

OBS.!

Den enda svenska pianofabrik, som vid täflan alltid erhållit högsta priset.

OBS.!

Talrika vitsord från framstående konstnärer föreligga.

Garanti lämnas i minst fem år för instrumentets hållbarhet och varaktighet.

Säljas på **bekväma afbetalningsvilkor.** Gamla instrument tagas i utbyte.

Organist- och Klockarebefattningarne

inom Karlskoga församling kungöras härmed till ansökan lediga.

Med den förstnämnda befattningen är för- enad en årlig lön af 425 kronor samt med den sistnämnda 775 kronor eller tillsammans 1,200 kronor, hvartill kommer en årlig hus hyreersättning af 200 kronor.

Befattningarne tillträdas den 1 Maj 1895 eller, om de till den tiden ej hinna tillsättas, månaden efter den då valet vunnit laga kraft.

Ansökningar insändas senast den 20 Fe- bruari 1895 till ordföranden i Karlskoga för- samlings kyrkoråd under adress *Karlskoga Kyrkoby*.

Karlskoga den 15 December 1894.

KYRKORÅDET.

(G. 24 804)

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmo- nier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för In- strumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepot för Blüthners verldsberömda Flyglar, samt Rö- nischs & Steinweg Nachfol- gers utmärkta Pianinos.

Obs.! Billigt annonspris

i Svensk Musiktidning; endast 10 öre peti- raden.

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar till- lämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare så- väl i Stockholm som i landsorten *enhälligt* vitsor- dade för att vara de bästa i nor- den tillverkade. Prisbelönta i Kö- penhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på be- gäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

Dansmusik på piano

utföres af undertecknad, som deri eger mång- årig vana och erkänd skicklighet. Anmäl- ning derom kan ske hos hrr musikhandlare eller hos mig, *Rådmansegatan 18 A*, 3 tr. upp.

Henning R. Wejdling.

Svensk Musiktidning,

Nordiskt musikblad, 15 årg. 1895, utkommer två gånger i månaden, omkring den 1:a och 15:e (utom juli—augusti), med *populärt* inne- håll, försedd med *porträtter* samt *musikbilaga* (till helårsprenumeranter). Pris 5 kr. pr år. Lösnummer 25 öre. Prenumeration sker å tidningens expedition *Kammakaregatan 50* n. b. (derifrån tidningen hemsändes), i musik- och bokhandeln etc. För *landsorten* är *post- prenumeration* bäst.

Innehåll: Raoul Koczalski (med por- trätt). — Från Anton Rubinsteins börjande konstnärarbana (forts. och slut). — Edv. Hans- lick om Rich. Wagner och hans »Parsifal». — Om takten i koralen till Gustaf II Adolfs äreminne, i Svensk Musiktidning 1894 nr 20. — Litteratur. — Från scenen och konsert- salen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Vår musikbilaga. — Annonser.